

Käenpojat uponneessa Lontoossa

Warren Ellisin ja Paul Duffieldin Freakangels jatkaa eurooppalaisen tieteissarjakuvan perinteitä netissä.

Otto Sinisalo

Internet ja nettikulttuuri ovat olleet sarjakuvakirjoittaja Warren Ellisin uran alusta asti osa sekä miehen tuotannon teemoja että hänen oman markkinointinsa välineitä. Brittiläinen Ellis otti kaiken irti netistä jo 90-luvulla, jolloin hän vaikutti aktiivisesti sarjakuva-aiheisissa uutisryhmissä. Ellisin oma fanifoorumi toimi pitkään tärkeänä ja aktiivisenä englanninkielisten sarjakuvanlukijoiden kohtauspaikkana.

Osallistumalla itse aktiivisesti keskusteluun hän loi läheisen suhteen lukijoihinsa ja kehitteli itsestään todellisen nettipersoonan eräänlaisena virtuaalisena performanssiaktina. Ellisin hirtehisen kärtyisät kommentit houkuttelivat lisää lukijoita kirjoittajan sivuille sivuille ja sitä kautta hänen sarjakuviansa uskollisiksi lukijoiksi. Netin avulla Ellis löi läpi ensimmäisen itse omistamansa sarjakuvan, vuosina 1997 – 2004 ilmestyneen tieteiseepos Transmetropolitanin. Samoin vuosituhannen vaihteessa ilmestyneet kaupalliset läpimurtoteokset Planetary ja The Authority lanseerattiin tehokkaasti netin kautta.

Sittemmin Ellis kyllästyi valvomaan tuhansien kävijöiden nettimekkaa ja lopetti fooruminsa. Hän on kuitenkin ylläpitänyt voimakasta nettiläsnäoloaan omassa blogissaan ja muissa perustamissaan nettiyhteisöissä. Viimeistään 2000-luvun puoliväliin mennessä Ellis oli noussut suosituimpien englanninkielisten sarjakuvakäsikirjoittajien kastiin. Tätä nykyä Internet on tärkeä markkinointikanava kaikille sarjakuvayhtiöille ja -tekijöille, mutta Ellis teki pioneerityötä oman työnsä ja henkilönsä nettimarkkinoinnissa.

Tästä huolimatta Ellis ei ole Superidol-lyhärin (2001-2002, piirtäjänä Colleen Doran) kaltaisia harvoja yksittäisiä kokeiluja lukuunottamatta tehnyt sarjakuvia nettiin. Vuonna 2008 aloittanut Freakangels on ensimmäinen pitkä nettisarjakuva, joka kantaa Ellisin nimeä. Paul Duffieldin kuvittama sarja sijoittuu lähitulevaisuuden raunioituneeseen Lontooseen, jossa joukko telepaattisia nuoria ylläpitää pientä yhteisöä puoliksi uponneessa autiokaupungissa. Friikkienkelit ovat versio John Wyndhamin Käenpojista, aavistuksen inhimillisempinä ja aikuisiksi kasvaneina.

Ellis on kirjoittajana 80-luvun cyberpunk-ajan kasvatti. Ihmiskehon ja -mielen keinotekoinen muokkaaminen ja sen vaikutuksen yhteiskuntaan on ollut kantava teema hänen tuotannossaan. Freakangels tutkii sosiaalista maailmaa, jossa valtaapitävät voivat tavoittaa toisensa ainoastaan ajattelemalla sitä. Mukana on myös steampunk-elementtejä: romah-taneessa maailmassa huristellaan höyrykäyttöisillä helikoptereilla ja veneillä. Duffield kuvittaa kiintoisat sci-fi-ideat yksityiskohtaisesti tunnistettavaa Lontoon kaupunkikuvaa vasten, vaikka Freakangelsin Lontoo katutasolta muistuttaakin enemmän Venetsiaa.

Perinteisesti strippimuotoisen nettisarjakuvan sijaan Freakangels lainaa muotonsa eurooppalaisen tietessarjakuvalehden perinteestä. 2000AD- ja Heavy Metal -julkaisuissa on totuttu näkemään muutaman sivun episodeihin jakautunutta sarjallista fiktiota, joka on luonteeltaan kovin erilainen peto kuin 22-sivuiset amerikkalaislehdet ja pitkät ranskalaistyyliset sci-fi-sarjakuva-albumit. Lyhyt sivumäärä pakottaa tekijät pitämään tarinan liikkeessä ja tarjoilemaan uuden koukun aina muutaman sivun

Vieraillessaan syksyllä 2006 Helsingissä Warren Ellis pääsi esittelemään mediasatiirista Transmetropolitania naisillekin. Vas. Reija Nieminen, Ellis ja Tiina Rauhala.

välein. Samoin Freakangels ilmestyy viikottaisissa kuuden sivun episodeissa, joista kukin töytäisee tarinaa hitaasti eteenpäin. Tarinan sivut on kaikki jaettu variaatioihin neljän ruudun ruudukoista, mitä ilmeisimmin silmälläpitäen sarjan luettavuutta näyttöpäätteiltä: ruuturakenteella leikkittely kun toimii tavallisesti huomommin nettisarjakuvissa.

Toistaiseksi Freakangels on keskittynyt verkkaiseen maailmanrakentamiseen, kun Ellis ja Duffield esittelevät hahmojaan ja post-apokalyptisen tulevaisuuden Lontoota. Tusina päähenkilöä ja tarinan hidaskäynnin ovat selvästi auttaneet Ellisiä etäännyttämään tavanomaisimmista manereistaan. Vaikka Freakangelsin hahmoissa onkin piirteitä Ellisin arkityyppisistä, sarkastisista koviksista, onnistuu hän saamaan suurimmalle osalle nuorista päähenkilöistä uskottavan äänen nyt, kun hän voi käyttää vapaammin tilaa hahmojen rakentamiseen. Duffieldin piirrostyö on siloiteltua mutta toimivaa, muistuttaen jälleen euroopalaisesta sci-fi-sarjakuvasta.

Kuten tavallista, Ellis on onnistunut lyömään ideansa läpi nettiverkostoaan käyttämällä: Freakangels on saanut osakseen kohtuullisen paljon huomiota englanninkielisillä sarjakuvasivustoilla. Lisäksi sarjakuvasta on ilmestymässä Avatar-kustantamon kautta ensimmäinen kokoelma-albumi, joka kerää yksiin kansiin nettisarjakuvan ensimmäisen tarinakokonaisuuden. Ellis on todennut Freakangelsin olevan kuitenkin ensisijaisesti nettiä varten suunniteltu sarjakuva ja aiemmat jaksot säilyvät verkossa ilmaiseksi luettavana vaikka kokoelmia ilmestyisikin.

Ellisin tuotannossa Freakangels ei edusta aivan kirkkainta kärkeä, mutta se on kiinnostava poikkeus englanninkielisen nettisarjakuvan usein yllätyksättömässä kentässä. Se on laadukas, nimekkään tekijän teemoja laajentava sarjakuva, joka vain sattuu olemaan netissä. Harva kuuluisampi tekijä vaivautuu käyttämään nettiä julkaistakseen töitään, mutta Ellis

on näyttänyt esimerkin siitä, miten sen voi tehdä tehokkaasti.

Warren Ellis - Paul Duffield:
www.freakangels.com

Ks. myös:
www.warrenellis.com
www.spoonbard.com

